

UPPSALA
UNIVERSITET

GLOBAL MILJÖHISTORIA

KURSINFO

HT18

Överblick

Välkommen till CEMUS och global miljöhistoria! Kursen Global Miljöhistoria ges på CEMUS för sextonde gången under hösten 2018. Sedan fem år tillbaka samläses kursen med Hållbar utveckling A. Miljöhistoria är ett tvärvetenskapligt ämne och vi kommer under kursens gång att belysa de ömsesidiga relationerna mellan människa och natur från olika vinklar, olika platser och i olika tider. Med utgångspunkt i samspelet mellan människa och natur ger kursen en kritiskt historisk bakgrund både till globala miljöförändringar och dagens miljö- och utvecklingsdiskussion. Genom att växla mellan ett generellt perspektiv och specifika nedslag i historien vill vi ge både en överblick och djupare förståelse. Med hjälp av föreläsare från skilda discipliner, olika former av seminarier, en exkursion, etc. kommer vi att gå igenom allt från tidiga civilisationers och kulturers miljöproblematik till nutida miljöfrågor.

OBS! Sista svarsdag: Fredag 27 juli är sista dagen att svara på ditt antagningsbesked. Svara senast 23.59 på www.antagning.se

Kursens teman

Kursen har två större genomgående teman. Det första är att visa på hur världens historia hänger samman, att se samband och konsekvenser. Vi kommer att tala om framväxten av globala miljöproblem, ekologisk expansion och klimatförändringar. I litteratur, föreläsningar, reflektioner och seminarier kommer vi att se närmare på varför vissa samhällen har klarat sig, medan andra har gått under. Vi kommer att samtala kring hur människors förhållningssätt till sin omgivning har förändrats på skilda platser och under olika tider och vilka konsekvenser detta har haft för människors agerande. Vi kommer också att se närmare på vår egen roll i miljöhistorien.

Det andra genomgående temat i kursen är att problematisera historieskrivandet och själva historien genom att granska historiska maktstrukturer samt ifrågasätta vilka som skrivit historien, ur vilka perspektiv och för vem? Själva kursens struktur speglar det kritiska förhållningssättet till historia, som karakteriserar denna kurs. Kursen kompletterar ett traditionellt kronologiskt historieperspektiv med fördjupningar i olika ämnesområden och genom teman undersöka kopplingar och konsekvenser däremellan.

Vad kommer du att ha möjlighet att lära dig?

Kursens mål är att studenten ska få en översikt över den globala miljöhistorien, lära sig förstå miljöhistoriska processer, historiska maktstrukturer samt reflektera historiskt och kunna sätta det förflutna i relation till samtiden. Ett annat mål är att stimulera kritiskt tänkande och engagemang bland studenterna, genom både kursens innehåll och struktur.

Henrik Strömsten & Ewa Livmar

Kursledning

Kontaktinformation

Kontakta oss vid frågor rörande kursens innehåll eller struktur. Vi jobbar inte efter fasta timmar, så använd dig vänligen av mail eller ta kontakt med oss i samband med en föreläsning.

Ewa Livmar: ewa.livmar@cemus.uu.se

Henrik Strömsten: henrik.stromsten@geo.uu.se

OBS. att viktig information, som uppdateringar i schemat och information om uppgifter postas på kursens hemsida: www.cemus.uu.se/gmh

Vad består kursen av?

Kursen Global Miljöhistoria bygger i huvudsak på undervisning av gästföreläsare som bjudits in för sina särskilda kunskaper inom ett område. De flesta föreläsningarna är fristående från kurslitteraturen och det övriga kursmaterialet, men rör sig inom samma tema. Tanken är att föreläsningarna, litteraturen och det övriga materialet tillsammans med seminarierna, reflektionerna och slutarbetet ska möjliggöra för nya och spännande infallsvinklar och synteser.

Den schemalagda undervisningen börjar vecka 36 och slutar vecka 43. Kursen ges på tisdagar och torsdagar, om inget oväntat inträffar i schemat, vilket betyder att sista-minuten ändringar kan ske.

Kursmål

Efter att ha läst den fristående kursen GMH är målet att du ska kunna:

- redogöra för och diskutera historiska samhällens och kulturers relation till och nyttjande av naturen;
- redogöra för centrala miljöhistoriska processer och förklaringsmodeller rörande olika samhällens framväxt och nedgång, samt relatera dessa till relevanta samtida frågor inom hållbarhetsområdet;
- utifrån ett miljöhistoriskt perspektiv redogöra för och diskutera de mest framträdande av 1700 - 1900-talets utmaningar, diskurser och idéer inom hållbarhetsområdet

Examinerande moment

De examinerande tillfällena är alltid tydligt knutna till kursmålen och det är obligatorisk närvaro på dessa. I det bifogade schemat är examinerande tillfällen markerade i fet stil.

Betygssättningen är U-3-4-5. För att få ut betyg på kursen måste ni bli godkänd på följande examinerande moment:

Seminarier

Obligatorisk närvaro. För att få godkänt på kursen krävs att du förbereder dig för och deltar aktivt vid kursens seminarier. Vecka 38 har vi det första seminariet. Inför seminarierna ingår det att ha förberett sig genom att läsa in sig på kursens litteratur. Om ni inte har möjlighet att delta under ett seminarium finns det möjlighet att komplettera med en skriftlig uppgift. Betyg U-G.

Tematiskt fördjupningsarbete

Obligatoriskt. Kursen innehåller även en miljöhistorisk fallstudie. Ni delas in i grupper efter det område ni tycker är mest intressant. I gruppen skall ni sedan fördjupa er i vald fallstudie, och er uppgift är sedan att sammanfatta de mest relevanta delarna ur den litteratur som är kopplad till fallet samt presentera detta för de andra studenterna i kursen. Betyg U-G.

Betygsgrundande skriftlig uppgift

Kursen innehåller en examinerande slutuppgift i form av en vetenskaplig artikel där målet är att hitta paralleller mellan miljöhistoriska lärdomar och samtida utmaningar inom hållbarhetsområdet. Betyget på denna uppgift reflekterar ert slutbetyg på kursen förutsatt att ni har fått godkänt på samtliga examinerande moment. Betyg U-3-4-5.

Personlig miljöhistoria (för studenter på den fristående kursen)

Detta tillfälle gäller endast studenter som läser den fristående kursen globalmiljöhistoria. Den fristående kursen är på 0,5 mer än kursblocket inom HUA och inkluderar därför en kompletterande uppgift. Uppgiften går ut på att reflektera över sin egen relation till miljö och natur. Tid och plats meddelas senare.

Kurslitteratur

Under kursen läses följande litteratur:

Kursbok:

- Ponting, Clive, 2007: [*A New Green History of the World*](#), 452 sidor.

Övrig litteratur:

Artikelkompendium finns att hitta på kursportalen under litteratur. Inför kursstart kommer även instuderingsfrågor finnas tillgängliga till litteraturen för att hjälpa er i studierna.

Kursledning

CEMUS var från början ett studentinitiativ och fortfarande drivs CEMUS kurser av studenter. De kursansvariga studenterna skapar och väljer i samråd med en arbetsgrupp ut kursinnehåll, litteratur och examinationsformer. De tar också hand om administrativa uppgifter som har med kursen att göra. En arbetsgrupp bestående av akademiker och experter från skilda discipliner hjälper till i arbetet och godkänner litteratur och examinationsformer. Varje kurs har också en disputerad examinator som ansvarar för rättning och betyg. 2018 års kursamnuenser för Global Miljöhistoria är:

Ewa Livmar är utbildad gymnasielärare och har en kandidatexamen i statsvetenskap och en magisterexamen i engelska från Uppsala Universitet. Ewa läser för närvarande en master i utbildningssociologi och är särskilt intresserad av idéhistoria och utbildningsfrågor i koppling till hållbarhet. ewa.livmar@cemus.uu.se

Henrik Strömsten är yrkesverksam lärare och har en master i global miljöhistoria från Uppsala universitet. Han har tidigare en kandidatexamen i historia från Mittuniversitetet och har läst sociologi och religion vid universitetet i Aberdeen, Skottland. Henrik är kursamnuens för fjärde året på CEMUS och global miljöhistoria, och inom ämnet är han framförallt intresserad av historiska narrativ, idéhistoria och perspektiv på naturvård. henrik.stromsten@geo.uu.se

Arbetsgruppen

Arbetsgruppens uppgift är att säkerställa den vetenskapliga kvaliteten på kursen samt att examinera studenterna. Flera av medlemmarna deltar också i undervisningen genom att föreläsa på kursen. Nedan följer en presentation av samtliga arbetsgruppsmedlemmar.

Anneli Ekblom är kursens huvudexaminator. Hon är arkeolog och har skrivit en avhandling om människans samspel med klimat och miljö. Hon använder ett historiskt perspektiv för att skapa djupare insikt i dagens miljövard, där det historiska perspektivet bidrar med en förståelse av människans samspel med omgivning och miljö och hur det förändrats genom tiderna.

Hedvig Mårdh forskar vid den konstvetenskapliga institutionen om kulturarvsprocesser och iscensättningen av kulturarv. Under 2017 avslutade hon avhandlingsprojektet *A century of Swedish Gustavian style: Art history, cultural heritage and neoclassical revivals from the 1890s to the 1990s*. Under 2017-2019 arbetar Hedvig primärt med projektet *Ulleråker - funktionsnedsättning och kulturarv* finansierat av RAÄ:s FoU-anslag samt Nordiska museets bokprojekt om Julita gård.

Daniel Mossberg arbetar som studierektor vid CEMUS - CSD UPPSALA. Han har arbetat på CEMUS sedan 2004 och har en bakgrund inom kulturanthropologi, praktisk filosofi och hållbar utveckling. daniel.mossberg@csduppsala.uu.se

Sanna Gunnarsson är vikarierande utbildningssamordnare vid CEMUS och arbetar med hållbar utveckling A kursen.

Linnéa Landfors är student och läste kursen 2017.

Praktisk Information

CEMUS lokaler är öppna mellan 9 och 16.30 måndag-fredag. Vill du sitta i biblioteket under andra tider på dygnet kan du skaffa ett passerkort. Passerkort får man i tryckeriet på Geocentrum. I CEMUS bibliotek/multispace finner du miljö- och utvecklingsrelaterad litteratur och aktuella tidsskrifter. Här kan du också läsa i referensexemplar av kurslitteraturen. Övriga böcker kan lånas hem via Geobiblioteket. Du kan använda våra lokaler för öppna möten, konferenser, seminarier, filmvisning, föredrag mm.

Som antagen student till Uppsala universitet registrerar du dig på www.studentportalen.uu.se på respektive kurssida. Olika kurser kan ha olika registreringsperioder. Definitiv registrering sker endast om du är närvarande vid obligatoriska kursstarter.

Är du ny student måste du aktivera ett studentkonto på konto.weblogin.uu.se innan en registrering är möjlig. Tänk på att du måste registrera dig i tid för att inte riskera att förlora din plats på kursen. Om problem uppstår vid registreringen så kontakta studieadministrationen via jenny.thor@geo.uu.se innan registreringsperiodens slut. Om du efter registrering beslutar dig för att inte läsa kursen så kontakta jenny.thor@geo.uu.se för avregistrering. Avbrott som meddelas inom kursens tre första veckor ger möjlighet att söka om kursen på nytt via www.antagning.se

Kursportalen

Hemsida med kursinformation finns på <http://web.cemus.se/gmh> Här hittar man det senast uppdaterade schemat med eventuella schemaändringar, det digitala kurskompendiet, länkar, examinationsavgifter och övrig information.

Studentportalen

Uppsala universitet har många studenttjänster som alla finns samlade i Studentportalen. Här får du också viktig information om dina studier från dina lärare och institutioner. För att se all information måste du ha ett studentkonto. Det är i studentportalen som alla inlämningar kommer att ske. Här kan ni hålla er uppdaterade på era framsteg och läsmaterial.

Support:

Studentportalen: helpdesk@uu.se, 018-471 78 90

(vard. kl 08.00-12.00 samt 13.00-16.30)

Studentkonto: support@student.uu.se, 018-471 22 22

(vard. kl 14.00-21.00, helg: 14.00-17.30)

Karta till CEMUS

Om CEMUS

CEMUS har som uppgift att stimulera till studier och fördjupade kunskaper i miljö- och utvecklingsfrågor och andra gränsöverskridande framtidsfrågor.

CEMUS tillkom genom ett studentinitiativ i början på 90-talet och verksamheten drivs än idag till stor del av studenter. Sedan 1 januari 2007 är CEMUS en del av Uppsala centrum för hållbar utveckling (CSD-Uppsala) vid Uppsala universitet och SLU Uppsala, med fokus på tvärvetenskapliga miljö- och utvecklingsstudier.

CEMUS leds av ett programråd som består av representanter från SLU, Uppsala universitets samtliga fakulteter, samt studenter. För den praktiska ledningen av verksamheten ansvarar en programdirektör och en ledningsgrupp. CEMUS har 25 anställda, de flesta är anställda som amanuenser eller kursassistenter och alla är studenter eller har nyligen varit studenter. Dessa amanuenser och kursassistenter driver CEMUS kurser på grund- och avancerad nivå i nära samarbete med välmeriterade lärare och forskare vid Uppsalas två universitet och med höga pedagogiska ambitioner.

Utbildning

CEMUS har sedan starten bedrivit universitetsutbildning med målsättningen att bidra till fördjupad kunskap och förståelse för världens överlevnadsfrågor. Det motiverar nytänkande pedagogiska metoder och tvärvetenskapliga angreppssätt. CEMUS utgångspunkter sammanfaller med vad som idag brukar kallas 'utbildning för hållbar utveckling'. Genom demokratiska, verklighetsbaserade och ämnesövergripande arbetsmetoder ska utbildningen stimulera till kritiskt tänkande, ansvarstagande och engagemang i frågor kring hållbar utveckling. Kurserna fungerar som komplement till universitetens specialiserade utbildningar och kursutbudet utvecklas kontinuerligt efter den aktuella samhällsdebatten och studenternas efterfrågan. Nu i höst är det över 700 studenter som sökt kurser CEMUS kurser.

Stommen i kurserna är föreläsningsserier där forskare och aktörer från olika akademiska discipliner och arbetsfält bjuds in att belysa frågor som rör hållbar utveckling från sina specifika kunskaper och utgångspunkter. Vissa föreläsare är kända inom sina områden och andra föreläsare är mindre kända men väljs på grund av sin pedagogiska förmåga eller på grund av sin erfarenhet från yrkeslivet. Ambitionen är att utforma ett schema som erbjuder både teoretiska och akademiska perspektiv såväl som möjligheten att direkt möta aktörer som verkar utanför universitetsvärlden.

På **måndag 3 september** kl 18.15 har CEMUS en gemensam terminsinledning i Humanistiska teatern, Campus Engelska Parken. Gästföreläsare är Anders Wijkman, författare och ordförande i Romklubben.

Det här läsåret ger CEMUS följande kurser:

Höstterminen 2018

- Climate Change Leadership in Practice, 30 ECTS
- Global Challenges & Sustainable Futures, 7.5 ECTS
- Critical Perspectives on Sustainable Development in Sweden, 7.5 ECTS
- The Global Economy – Environment, Development and Globalization, 15 ECTS
- Sustainable Development - Project Management and Communication, 15 ECTS
- Hållbar utveckling A, 30 ECTS
- Global miljöhistoria, 7.5 ECTS
- Klimatet, energin och det moderna samhället, 7.5 ECTS
- Worldviews and Visions, a Seminar Series (part of the Master program for Sustainable Development – only open to students from the program), 5 ECTS
- Introduction to Interdisciplinary Science (part of the Master program for Sustainable Development – only open to students from the program), 5 ECTS

Vårterminen 2019

- Actors and Strategies for Change – Towards Global Sustainabilities, 7.5 ECTS
- Sustainable Design – Ecology, Culture and Human Built Worlds, 7.5 ECTS
- Climate Change Leadership – Power, Politics and Culture, 15 ECTS
- Sustainable Development - Project Management and Communication, 15 ECTS
- Hållbar utveckling B, 30 ECTS
- Livsfilosofi och det moderna samhället, 7.5 ECTS
- Teknik, makt och mänsklighetens framtid, 7.5 ECTS
- Hållbar utveckling – värderingar, världsbilder och visioner, 15 ECTS
- Worldviews and Discourses, a Seminar Series (part of the Master program for Sustainable Development – only open to students from the program) , 5 ECTS

CEMUS FORUM

CEMUS utgör också en mötesplats för studenter, föreningsaktiva, forskare, yrkesverksamma och andra med intresse för frågor som rör hållbar utveckling. Här finns utrymme för ett brett spektrum av olika sorters

UPPSALA
UNIVERSITET

möten och verksamheter. Om du vill veta mer om CEMUS FORUM kan gå in på:
<http://web.cemus.se/outreach>

CEMUS RÖTTER

CEMUS Rötter är CEMUS studentorganisation. Genom att vara med i CEMUS Rötter och studierådet – som är CEMUS Rötters styrelse – representerar du studenternas intressen i CEMUS olika arbetsgrupper och CSD-Uppsalas styrelse. CEMUS Rötter driver och väcker frågor som rör CEMUS framtida verksamhet, organiserar seminarier och mycket mer. Om du vill engagera dig i Cemus Rötter skicka ett mejl till: info@csduppsala.uu.se.

Mer information om CEMUS hittar du via:

www.cemus.uu.se

CEMUS finns också på Facebook och Twitter:

<http://www.facebook.com/cemuscsduppsala>

<http://twitter.com/CEMUSCSDUPPSALA>